

Teema: Piirid ja sillad – migratsioon

Osa 3: Migrantide ja rände teema meedias

Mis teil sõnadega „migrandid” ja „migratsioon” esimese asjana meelde tuleb? Sageli mõjutab meie mõtlemist see, mida me oleme televiisoris, internetis, ajalehtedes ja raadios sellel teemal juba kuulnud-näinud. Meediaallikatel on praegu ja on ka varasematel aegadel olnud suur roll selles, kuidas me migrandiseisundi tähendust määratleme ja kuidas teised inimesed migrantidesse suhtuvad, seda nii positiivsest kui ka negatiivsest küljest.

Hoiatus! Õppetükk sisaldab linke YouTube'ile jt veebisaitidele. Väljaspoolsete veebisaitide sisu võib muutuda ja selle sobivust õpilastele tuleb kontrollida.

Käesoleva osa õpitulemused

Õpilased õpivad järgmist:

- mõtlema selle üle, meediaallikad ei kajasta alati migratsiooni tausta ega näita n.ö suurt pilti;
- mõistma, et meediakajastus ei pruugi olla alati neutraalne, vaid võib olla ka erapoolik;
- nägema, et meediakajastus mõjutab inimeste suhtumist ja arvamusi.

Õppematerjalid

Õppematerjal 12   Katkendid ajakirjanduses ilmunud artiklitest
Õppematerjal 13   Karikatuurid

Klassitöö 1: Sõnade jõu hindamine

Meediaallikate keelekasutus võib mõjutada inimeste arvamusi nii positiivselt kui ka negatiivselt, mis tähendab, et meediaallikaid tuleb alati lugeda teatava reservatsiooniga. Ajakirjanikud ja teised kommentaatorid esitavad seisukohti, mis võivad olla nende endi või hoopis kellegi teise omad. Sõnastus valitakse tihti nii, et teksti lugejat veenda või kaasa haarata. Meedia tarbijatena tuleb meil suhtuda öeldusse ning teavet esitava isiku või organisatsiooni seisukohtadesse alati teatava ettevaatlikkusega.

Moodustage klassis 3–4 enam-vähem võrdse suurusega rühma. Määrake igale rühmale protokollija, kes paneb rühma arvamused kirja ja annab ülesande lõpetuseks nendest ülevaate. Jagage laiali õppematerjal 12. Tegemist on väljavõtetega Euroopa praegustest päevalehtedest ja uudistesaitidest ning kõigis neist käsitletakse migrantide ja migratsiooni teemat. Paluge õpilastel arutada järgmisi küsimusi:

- Milline suhtumine migrantidesse ja migratsiooni on nendes artiklites valdav?
- Milliseid sõnu ja fraase on artiklite autorid emotsionaalse mõju suurendamiseks kasutanud? Märkige need tekstis ära.
- Kuidas sellised artiklid avalikku arvamust mõjutada võivad?

Klassitöö 2: See, millest meedia vaikib

Sageli ei anna meedias migrantide kohta avaldatud lood meile asjast täielikku pilti. Vaid väga väike osa migrantidest suudab endale osta lennuki- või laevapileti, saab otsida sihtriigis ise tööd ja alustada sujuvalt uut elu. Suurem osa neist on kogenud sõjakoledusi või tagakiusamist, nad on pidanud maksma ohtliku ja raske reisi eest suuri summasid ning neil ei ole võimalik uues riigis uue elu alustamist ette planeerida. Paljudel pagulasstaatust või varjupaika taotlevatel inimestel algab pärast sihtkohta jõudmist uus raske etapp, sest tihti hoitakse neid kohutavate tingimustega kinnipidamiskeskustes, kus neil tuleb enda kohta otsust oodata kuid ja mõnikord isegi aastaid. Selliste elutingimuste mõju nii inimeste kehalisele kui ka vaimsele seisundile ei leia peaaegu kunagi meedias täielikult kajastamist.

- Tutvustage õpilastele Amnesty Internationali internetimängu ning laske neil seda proovida, et nad saaksid avastada migrandi elu selliseid aspekte, mida uudistes ei kajastata.
<http://www.playagainstlods.ca/>
- Seejärel laske õpilastel kehastuda ajakirjanikeks. Paluge neil kirjutada lühike artikkel (1 lk) – intervjuu äsja saabunud migrantiga. Paluge, et nad käsitleksid selliseid küsimusi nagu kodust lahkumise põhjus, perekonnaga hüvastijätmine, teekond ise, uude kohta jõudmine jne. Kui klassis olev tehnika võimaldab, laske õpilastel oma lood audiovisuaalselt salvestada, et need hiljem teistele klassikaaslastele ette mängida. Ülesande lõpetuseks arutage kogu rühmaga, kuidas mõjutaks õpilaste kirjutatu või salvestatu lugejate või vaatajate suhtumist.

Klassitöö 3: Karikatuurid ja stereotüübid – meedias kasutatavate mudelite ohtlikkus

Meediaväljaanded kasutavad inimeste, olukordade ja sündmuste kirjeldamiseks ja mõnikord ka pilkamiseks tihti karikatuure. Need on pilkupüüdvad, peaksid olema naljakad ja andma ka mõtet vahetult edasi. Samas on neid võimalik kasutada – ja ongi sajandeid kasutatud – teatavate inimrühmade halvustamiseks ja ründamiseks. Karikatuurid aitavad sageli luua või kinnistada rahvaste või ühiskonnarühmade kohta tekkinud stereotüüpe.

Jagage laiali õppematerjal 13 ja paluge õpilastel arutada järgmisi küsimusi:

- Millist sõnumit sooviti nende piltidega nende loomise ajal edasi anda?
- Kuidas need vaatajaid mõjutasid?
- Kuidas võisid need mõjutada migrante?

Selle ülesande lõpetuseks laske õpilastel kujundada avalikku ruumi sobiv diskrimineerimisvastane plakat, mis aitaks laiemal üldsusel migrantide rasket olukorda paremini mõista ja neisse positiivsemalt suhtuda.